

нија. Создавањето го договорила тричлена бугарска делегација (претставник на Министерството за надворешни работи и офицери на Бугарската армија). На состанокот (3. III 1943) бил формиран Комитет и било донесено решение за создавање оружени чети, за што биле известени грчките квислиншки власти. Првата вооружена чета на Македоно-бугарскиот комитет била формирана од бугарски приврзаници и соработници на италијанските окупаторски власти. На крајот на март Комитетот ѝ предал на италијанската команда во Костур Меморандум (упатен и до владата на Бугарија) со барања: да биде признаена за сојузничка Македоно-бугарската организација, да се прогласи автономија на тој дел на Македонија и да ја снабдува и вооружува Организацијата. Првите две барања биле отфрлени.

ЛИТ.: Ташко Мамуровски, *Бугарската пропаганда во Југозападна и Централна Егејска Македонија (1941–1944)*, Скопје, 1989; Георги Даскалов, *Българиите в Егејска Македонија*, София, 1996. М. Мин.

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ (МАНУ) – највисоката самостојна научна и уметничка јавна установа во Република Македонија, основана на 23. II 1967 год. во Скопје со прв претседател Блаже Конески. Нејзините историски корени се темелат врз културната традиција особено од крајот на XIX и почетокот на XX век. Македонското научно-литературно другарство во С.-Петербург (1902–1917), на чело со Д. Чуповски, идејно и практично ги поставува основите на современата македонска национална наука и култура. Со својата програма (12. XI 1902) ги формулира целите и задачите, а со Уставот (16. XII 1903) Другарството ги покажа современите состојби и развојните перспективи на македонскиот народ: го кодифицира и првпат статутар-

Првата свечена седница на Македонската академија на науките и уметностите (1967)

но го воведува македонскиот јазик во службена употреба, ја објавува првата книга („За македонските работи“, 1903) и првото научно-литературно списание („Вардар“, 1905) на тој јазик и правопис, ги прави подготовките за македонски училишта и учебници, ја отпечатува првата карта на Македонија на македонски јазик (1913) и го објавува првото национално периодично издание (на руски јазик) „Македонскиј глас“ (Македонски глас)“ (1913–1914), а со програмата на Македонскиот револуционерен комитет (1917) ја овоплотува државносната визија. Негов идеен следбеник и продолжител е Македонскиот литературен кружок во Софија (1936–1942), а негови членови стануваат и едни од основачите на денешната МАНУ.

Научната и уметничката дејност на МАНУ се развива преку научноистражувачки проекти во петте одделенија (за лингвистика и литературна наука, за општествени науки, за математичко-технички науки, за билошки и медицински науки и за уметност) и преку петте научноистражувачки цент-

ри (за генетско инженерство и биотехнологија, за енергетика и информатика, за ареална лингвистика, за стратегиски истражувања и Лексикографскиот центар).

Изборот за членови на МАНУ се врши на три години. Членовите на Академијата се *редовни* (академици), *членови надвор од работниот состав* и *почесни членови*. Органи на Академијата се Собранието (го сочинуваат редовните членови) и Претседателството (составено од претседателот, потпретседателите и секретарот (како членови на Извршниот одбор), секретарите на одделенијата и избраните членови).

Академијата организира индивидуални и колективни проектни истражувања, научни и свечени собири, изложби, концерти, литературни читања, предавања и други приредби, а во рамките на издавачката дејност објавува свои периодични органи („Прилози“, „Летопис“, „Билтен“, „Пристапни предавања, прилози и библиографија на новите членови на МАНУ“ и др.) и зборници од научни собири, монографски студии и други посебни изданија.

МАНУ има своја Библиотека што врши услуги на читателите и прави размена на публикациите со други академии и научни институции во земјата и во светот, како и посебен Архив што е на располагање на членовите, но и на надворешни заинтересирани корисници и Оддел за меѓународна соработка што ја организира и ја води соработката со многу странски академии и други научни институции.

ИЗВ.: *Закон за Македонската академија на науките и уметностите. Статутот на Македонската академија на науките и уметностите*, Скопје, 1997; *Македонска академија на науките и уметностите*, Скопје, 2000. Бл. Р.

Зградата на Македонската академија на науките и уметностите, Скопје